

201

UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 16 kwietnia 1998 r.

w sprawie zadań stojących przed Polską w związku z rozpoczynającymi się negocjacjami o członkostwo w Unii Europejskiej.

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

- biorąc pod uwagę jednolite stanowisko liczących się w Polsce sił politycznych, wyrażane na forum Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, które stawia dążenie do członkostwa Polski w Unii Europejskiej wśród priorytetów polskiej polityki zagranicznej,
- nawiązując do polskich tradycji niepodległościowych integracji europejskiej znajdujących wyraz w programowo-politycznych uchwałach Zjazdu Ligi Niepodległości Polski w Londynie z dnia 6 czerwca 1948 r.,
- oczekując, że dalszy rozwój Wspólnoty Europejskiej odbywał się będzie przy poszanowaniu zewnętrznej i wewnętrznej suwerenności poszczególnych państw i narodów, a rola instytucji ponadnarodowych ograniczy się wyłącznie do wykonywania uzgodnionej przez rządy suwerennych państw polityki,
- przypominając stanowisko zawarte w uchwale Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 czerwca 1992 r. w sprawie polskiej polityki europejskiej, w której stwierdzono, że „podjęcie starań o pełne włączenie Polski do Wspólnot Europejskich stanowi szansę rozwoju naszego kraju, pomimo niezbędnych społecznych kosztów tego procesu, i jest celem zgodnym z naszą tradycją i historią, a także z najgłębiej rozumianą polską racją stanu”,
- mając na względzie determinację kolejnych rządów Rzeczypospolitej Polskiej po przełomie politycznym w 1989 r. w dążeniu do włączenia Polski do Wspólnot Europejskich, która w konsekwencji doprowadziła do złożenia w dniu 8 kwietnia 1994 r. wniosku o przyjęcie naszego kraju do Unii Europejskiej,
- zważywszy na zdecydowane poparcie społeczeństwa polskiego dla wspomnianej proeuropejskiej polityki kolejnych rządów polskich po 1989 r., mającej na celu włączenie Polski do Wspólnot Europejskich,
- w przekonaniu, że Polska po przełomie 1989 r. wybrała świadomie uczestnictwo we wspólnocie opartej na fundamencie podstawowych zasad ładu społecznego: prawdy, wolności, sprawiedliwości i solidarności oraz zasad porządku ustrojowego: poszanowania praw człowieka, demokracji i gospodarki wolnorynkowej oraz że zasady te zawsze były obecne w polskiej wolnej myśli politycznej, ich realizację zaś uniemożliwił narzucony Polsce po II wojnie światowej system polityczny,
- w przekonaniu, że dążenie do uzyskania członkostwa w Unii Europejskiej przez Polskę ma na celu zapewnienie trwałego bezpieczeństwa państwu oraz sprzyjać powinno właściwemu ukierunkowywaniu reform ekonomicznych i systemowych, a w konsekwencji przyspieszeniu rozwoju gospodarczego i społecznego kraju oraz poprawy stopnia zamożności społeczeństwa,
- uważając, że podpisany 16 grudnia 1991 r. *Układ Europejski ustanawiający stowarzyszenie między Rzeczpospolitą Polską a Wspólnotami Europejskimi i Państwami Członkowskimi* stworzył instytucjonalne podstawy integracji polskich instytucji i gospodarki z systemem prawno-gospodarczym i politycznym Unii Europejskiej oraz wyznaczył na trwałe kierunek rozwiązań systemowych w Polsce w dziedzinach objętych jego postanowieniami, czyniąc proces budowy instytucji gospodarki rynkowej nieodwracalnym,
- wyrażając przekonanie, że Traktat Rzymski, który jest fundamentem Wspólnoty, będzie nadal ważnym czynnikiem kształtującym oblicze Unii,
- sądząc, że członkostwo Polski w międzynarodowych organizacjach gospodarczych, takich jak: Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW), Światowa Organizacja Handlu (WTO), Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), a także zakończenie negocjacji w sprawie przyjęcia Polski do Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) — są wyrazem uznania dla polskich reform systemowych,
- stojąc na stanowisku, że głównym podmiotem życia społecznego, gospodarczego i politycznego Unii Europejskiej pozostaną suwerenne państwa narodowe,
 - A. wita z satysfakcją konkluzje odbytej w dniach 12—13 grudnia 1997 r. w Luksemburgu Rady Europejskiej, które w oparciu o rekomendacje Komisji Europejskiej potwierdzają zaproszenie do negocjacji o członkostwo w Unii Europejskiej: Polski, Czech, Estonii, Słowenii, Węgier oraz Cypru, jak również postanowienie Rady ds. Ogólnych Unii Europejskiej z dnia 26 stycznia 1998 r. o rozpoczęciu negocjacji z wymienionymi krajami w dniu 31 marca 1998 r.,

B. przyjmuje z zadowoleniem poparcie, jakiego udzielił Parlament Europejski decyzji Rady Europejskiej o rozpoczęciu wiosną 1998 r. indywidualnych negocjacji z sześcioma wymienionymi powyżej krajami, zawarte w rezolucji z dnia 4 grudnia 1997 r. nt. dokumentu Komisji Europejskiej „*Agenda 2000 — na rzecz silniejszej i poszerzonej Unii*” oraz w rezolucji z dnia 18 grudnia 1997 r. nt. konkluzji Rady Europejskiej w Luksemburgu,

1. docenia podejmowane przez Prezydenta i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej działania na rzecz intensyfikacji dialogu i współpracy z Unią Europejską oraz wysiłki Rządu Rzeczypospolitej Polskiej w celu przygotowania negocjacji o członkostwo,

2. pozytywnie ocenia raport Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej ze stycznia 1998 r. pt. „*Przygotowania do negocjacji akcesyjnych z Unią Europejską*”,

3. pragnie jednak wskazać na konieczność zdynamizowania prowadzonych przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej przygotowań negocjacji o członkostwo w Unii Europejskiej, a w szczególności potrzebę:

— zapewnienia skutecznej koordynacji międzyresortowej w sprawach odnoszących się do integracji europejskiej,

— dokończenia prac nad *Narodowym Programem Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej*, aktualizującym i uściślającym *Narodową Strategię Integracji*,

— wzmocnienia kadrowego i finansowego Przedstawicielstwa Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej,

4. pragnie wskazać na potrzebę zintensyfikowania prac nad dostosowaniem prawa polskiego do prawa europejskiego, którym powinny towarzyszyć prace nad stworzeniem systemu jego skutecznego zastosowania,

5. podziela opinie zawarte we wspomnianej rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 4 grudnia 1997 r. nt. dokumentu Komisji Europejskiej „*Agenda 2000 — na rzecz silniejszej i poszerzonej Unii*”, w myśl których dziedzinami wymagającymi szczególnego zainteresowania i szybkich oraz głębokich reform w Polsce, w perspektywie jej pełnej integracji z Unią Europejską, są: sektor państwowy, rolnictwo, transport, środowisko naturalne oraz kontrola granic,

6. uważa, że największe problemy, które będą musiały zostać rozstrzygnięte w czasie negocjacji, będą miały charakter ekonomiczny i społeczny,

7. podziela opinię, że integracja z Unią stwarza szanse dynamizacji rozwoju kraju, ale także pociąga za sobą koszty i zagrożenia w wielu sferach życia społecznego,

8. jest przekonany, że narastający deficyt bilansu handlowego w wymianie między Polską a Unią Europejską wymaga działań obu stron na rzecz zrównoważenia tej wymiany,

9. sądzi, że przyjęcie przez Polskę niektórych rozwiązań zawartych we wspólnotowym dorobku prawnym (*acquis communautaire*) powinno, w wypadku gdyby pociągało to za sobą zbyt wysokie koszty społeczno-ekonomiczne, zostać rozłożone w czasie i oczekuje uzyskania wsparcia finansowego Unii Europejskiej w tych dostosowaniach,

10. uważa jednak, że Polska nie może przyjąć zasad akcesji, które wyłączałyby jakąkolwiek dziedzinę objętą współpracą między obecnymi członkami Unii bądź dyskryminowały polskich producentów, i nie może dopuścić do odłożenia negocjacji w jakiejkolwiek dziedzinie na czas późniejszy lub nieokreślony; negocjacje powinny objąć uczestnictwo we wszystkich filarach, instytucjach i dziedzinach polityki Unii Europejskiej,

11. wyraża przekonanie, że Polska powinna uwzględnić w swoich staraniach o wejście do Unii Europejskiej członkostwo w Unii Gospodarczej i Walutowej (EMU), a zarazem będzie pilnie śledzić wprowadzanie unii walutowej w państwach członkowskich i zastrzega sobie prawo do jej oceny z punktu widzenia swoich interesów narodowych,

12. uważa, że Polska powinna wziąć aktywny i twórczy udział w debacie toczącej się w Unii Europejskiej po podpisaniu Traktatu Amsterdamskiego, wytyczającej kierunki reform politycznych, gospodarczych i instytucjonalnych Unii, a także odnoszącej się do wprowadzenia Unii Gospodarczej i Monetarnej (EMU) oraz reformy budżetowo-finansowej, w tym w szczególności reformy Wspólnej Polityki Rolnej (CAP) i reformy funduszy strukturalnych oraz funduszu spójności,

13. dostrzega potrzebę wypracowania zasad stałej współpracy Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z Rządem Rzeczypospolitej Polskiej w okresie negocjacji,

14. pragnie podkreślić szczególną rolę, jaką w procesie integracji europejskiej odgrywa współpraca międzyregionalna oraz transgraniczna, oraz ochrona dziedzictwa kulturowego Narodu w kwestiach dotyczących wielowiekowej tradycji chrześcijańskiej i kulturowej; współpraca międzyregionalna nie może oznaczać osłabienia unitarnego charakteru państwa polskiego,

15. widzi potrzebę szerszego niż dotąd włączenia do prac nad polskim stanowiskiem negocjacyjnym partnerów społecznych, a w szczególności: przedstawicieli środowisk gospodarczych, izb przemysłowo-handlowych, organizacji pracodawców i konsumentów oraz związków zawodowych,

16. postuluje włączenie do debaty nad integracją Polski z Unią Europejską jak najszerszych kręgów społeczeństwa; punktem wyjścia do tego powinna być rze-

telna informacja na temat rozwoju stosunków między Polską i Unią Europejską oraz edukacja dotycząca samej Unii,

17. widzi potrzebę nawiązywania przez grupy polityczne i komisje stałe w Sejmie i Senacie Rzeczypospolitej Polskiej kontaktów ze swoimi odpowiednikami w Parlamencie Europejskim oraz w parlamentach narodowych krajów członkowskich Unii Europejskiej, celem wspólnego rozpatrywania kwestii odnoszących się do przyszłości Unii, której Polska ma być wkrótce członkiem,

18. pozytywnie ocenia fakt zaproszenia do udziału na statusie obserwatora w *Konferencji Komisji ds. Europejskich Parlamentów Państw Członkowskich Unii Europejskiej i Parlamentu Europejskiego* (COSAC) oraz *Konferencji Przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych Parlamentów Państw Członkowskich Unii Europejskiej i Parlamentu Europejskiego* przedstawicieli komisji zajmujących się sprawami integracji europejskiej oraz przewodniczących komisji spraw zagranicznych z parlamentów państw kandydujących do Unii Europejskiej,

19. podziela opinię, zawartą w Deklaracji i Zaleceniach z VIII posiedzenia *Parlamentarnej Komisji Wspólnej Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej*, jakie odbyło się w Brukseli w dniach 20—21 stycznia 1998 r., dotyczącą zapewnienia przedstawicielom Parlamentu Europejskiego oraz parlamentów państw kandydujących do Unii Europejskiej udziału w pracach *Konferencji Europejskiej*,

20. uważa, że zasadne byłoby, aby w mających już pięcioletnią tradycję spotkaniach przewodniczącego Parlamentu Europejskiego z przewodniczącymi parlamentów państw stowarzyszonych z Europą Środkowej i Wschodniej brali udział także przewodniczący Senatów: Polskiego, Czeskiego i Rumuńskiego,

21. dostrzega potrzebę nawiązania kontaktów Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z parlamentami pięciu krajów stowarzyszonych z Unią Europejską, które równoległe z Polską rozpoczynają w dniu 31 marca br. negocjacje o członkostwo w Unii,

22. uważa, że wobec perspektywy wchodzenia Polski do Unii Europejskiej stojące przed Polakami wyzwania odbudowy etosu państwowości z II Rzeczypospolitej oraz sięgnięcia do korzeni patriotyzmu polskiego nabierają zasadniczego znaczenia,

23. uważa, że suwerenność państw, stanowiąca dzisiaj gwarancję przestrzegania zasad równości i wzajemnych korzyści stron współpracujących, nie jest przeszkodą, a wręcz przeciwnie, może być bodźcem dynamizującym integrację europejską,

24. pragnie zwrócić uwagę, że integracja europejska w ramach Unii Europejskiej powinna być oparta o współdziałanie dla zrealizowania standardów wynikających z *Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka*,

Paktów Praw Człowieka, Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego, Europejskiej Karty Społecznej, Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy, Konwencji o Prawach Dziecka oraz powszechnych zasad prawnych jako przesłanki przyjętych rozwiązań,

25. pragnie przypomnieć zobowiązanie Unii Europejskiej do respektowania tożsamości narodowej Państw Członkowskich, których systemy rządów opierają się na zasadzie demokracji, zawarte w Traktacie o Unii Europejskiej,

26. uważa, że wejście Polski do Unii Europejskiej przyczyni się do ożywienia, mającej ogromne znaczenie dla całokształtu procesu integracji europejskiej, współpracy subregionalnej krajów Europy Środkowej w ramach Inicjatywy Środkowoeuropejskiej (ISE) oraz Rady Państw Morza Bałtyckiego (RPMB),

27. podziela opinię zawartą we wspomnianej rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 4 grudnia 1997 r. nt. dokumentu Komisji Europejskiej „*Agenda 2000 — na rzecz silniejszej i poszerzonej Unii*”, że kolejne rozszerzenie będzie korzystne tak w wymiarze bezpieczeństwa, jak i gospodarczym, dla całej Unii Europejskiej, a nie tylko dla nowych jej członków.

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podkreśla konieczność przeprowadzenia szczegółowych analiz skutków społecznych i ekonomicznych kluczowych rozwiązań przyjmowanych przez Polskę w trakcie negocjacji akcesyjnych;

proponuje, by polscy negocjatorzy, określając pożądane przez Polskę warunki akcesji, wykorzystali doświadczenia płynące z wdrażania postanowień Układu Europejskiego;

zwraca uwagę na konieczność docierania z informacją o charakterze szans i wyzwań związanych z przyszłym członkostwem Polski w Unii Europejskiej do szerokich kręgów społeczeństwa polskiego, by można było liczyć na świadome poparcie traktatu akcesyjnego w ogólnonarodowym referendum;

proponuje, by powołany przez Rząd główny negocjator korzystał ze wsparcia nie tylko środowisk politycznych, lecz także gospodarczych — w tym środowisk rolniczych;

widzi w otwarciu obecnego etapu procesu poszerzania Unii Europejskiej szansę na ostateczne zamknięcie pojałtańskiego podziału Europy, na budowę wspólnoty narodów europejskich spajanej interesami gospodarczymi, politycznymi, względami bezpieczeństwa, solidarnością, więzami historycznymi i kulturowymi oraz poczuciem konieczności sprostania wyzwaniom związanym z przemianami cywilizacyjnymi w skali globalnej.

Marszałek Senatu: A. Grześkowiak